

Būvniecības dokumentācijas saskaņošana

Publicēts: 26.08.2020.

Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde ir izvirzījusi mērķi - veidot un attīstīt sabiedrībai ērtu, profesionālu kultūras mantojuma aizsardzības sistēmu, kas saskaņā ar starptautiski atzītiem principiem palīdz kultūras pieminekļu saimniekiem un lietotājiem kvalitatīvā vērtību saglabāšanā, novērš kultūrvēsturisko vērtību degradējošas aktivitātes, kā arī veicina, lai Latvijas kultūrvēsturiskās vides vērtīgākā daļa būtu vietējās sabiedrības izprasta, novērtēta un aizsargāta kvalitatīvas dzīves telpas sastāvdaļa, kas palīdz radīt noturīgu ekonomisko izaugsmi.

Mēs vēlamies radīt Jums ērtu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu būvniecības ieceru izvērtēšanas kārtību, kas samazinātu administratīvo slogu kultūras pieminekļu apsaimniekotājiem, vienlaicīgi nodrošinot kvalitatīvu un jēgpilnu lēmumu pieņemšanu.

Kad jāvērsas Pārvaldē?

Darbiem, kas pārveido kultūras pieminekli, tā teritoriju vai aizsardzības zonu, nepieciešama Pārvaldes atļauja.

Būvniecības ieceres sākumā: Pārvalde iesaka, kā arī ja to būvatļaujā atzīmējusi attiecīgās pašvaldības būvvalde, izņemt Uzziņu par kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām (īpašos noteikumus), kas sniegs atbildi, vai būvniecības iecere ir pieļaujama no kultūras pieminekļu aizsardzības viedokļa, dos prasības projektēšanai un Atļaujas saņemšanai.

Projektēšanas nobeigumā un/vai pirms būvdarbu uzsākšanas: pēc ieceres izvērtēšanas Pārvalde izsniegs Atļauju (t.s. „dzelteno lapu”), kas nepieciešama, lai noslēgtu būvatļauju attiecīgās pašvaldības būvvaldē, kā arī, ja attiecināms, apzīmogos Pārvaldē izvērtēto projekta dokumentāciju (būvprojektu, atjaunošanas apliecinājuma karti, paskaidrojuma rakstu). Atļaujā norādīti Pārvaldes nosacījumi darbu veikšanai, darbu veicēji un darbu izpildes termiņš

Pārvaldes atļauja nav būvatļauja - tā ir tikai viena no būvatļaujas nosacījumu, ko izsniedz par būvniecības procesu atbildīgā institūcija, izpildes prasībām.

Rīgas vēsturiskā centrā un tā aizsardzības zonā (RVC AZ): ņemot vērā, ka attīstību RVC AZ regulē speciāls likums - Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības likums, pirms Atļaujas saņemšanas Pārvaldē jāaskaņo būvniecības dokumentācijas atbilstība kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām.

Kultūras pieminekļu aizsardzības zonā: būvniecības darbiem atsevišķa Atļauja nav nepieciešama, ja Pārvaldē ir saskaņota atbilstība kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām atbilstoši būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu prasībām izstrādāta būvniecības ieceres dokumentācija (piemēram, būvprojekts, vienkāršotās atjaunošanas vai vienkāršotās pārbūves apliecinājuma karte, ēkas fasādes vienkāršotās atjaunošanas apliecinājuma karte, vienkāršotā inženiertīklu pievadu izbūves tehniskā shēma) vai ja būvniecības darbi neskar kultūras pieminekļa aizsardzības zonā esošu ēku (būvju) un ainavas elementu ārējo veidolu.

Būvniecības ieceres izmaiņu izvērtēšana: izvērtējot izmaiņas iepriekš atbalstītās būvniecības iecerēs, jaunu atļauju izsniedz gadījumos, ja 1) iecere risina valsts aizsargājamo kultūras pieminekli; 2) iecere paredz būtiskas izmaiņas apjomos un ārējā veidolā kultūras pieminekļa teritorijā. Citos gadījumos izmaiņu saskaņojums tiek noformēts bez jaunas atļaujas ar spiedienu, kurā norāda informāciju par iepriekš saskaņoto projektu un atļauju.

Kad nav nepieciešama Pārvaldes atļauja?

Kultūras pieminekļa teritorijā (piemēram, pilsētu vēsturiskos centros, izņemot RVC AZ) - ja netiek būtiski mainīts tajā esošu ēku (būvju) un ainavas elementu ārējais veidols (piemēram, iekštelpu atjaunošanas gadījumos ēkās, kas nav valsts aizsargājami kultūras pieminekļi), un netiek būtiski mainīta paša kultūras pieminekļa funkcija, komplektācija, forma, detalizācija, materiāls, faktūra, krāsa.

Kultūras pieminekļa aizsardzības zonā - ja būvniecības darbi neskar kultūras pieminekļa aizsardzības zonā esošu ēku (būvju) un ainavas elementu ārējo veidolu. Ja ēkā, kas atrodas kultūras pieminekļa aizsardzības zonā, tiek nomainīti logi, neveicot citus fasādes būvdarbus, būvniecības ieceres dokumentācija nav jāizstrādā un minētās darbības nav jāaskaņo ar inspekciju, ja tiek ievērota vispārīgajos būvnoteikumos noteiktā kārtība.

Kultūras pieminekļa kopšanai, uzturēšanai un citai saimnieciskai darbībai, kas tiek veikta, izmantojot oriģinālam atbilstošus materiālus un tehnoloģiju, nepārveido kultūras pieminekli un nesamazina pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, nav nepieciešama īpaša inspekcijas atļauja. 10 dienas pirms minēto darbu sākšanas par tiem rakstiski informē inspekciju, ja inspekcijas izdotajos norādījumos nav noteikts citādi.

Rīgas vēsturiskā centrā un tā aizsardzības zonā - Pārvaldes saskaņojums un atļauja nepieciešama gadījumos, kas norādīti Ministru kabineta 2004. gada 8. marta noteikumi Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi” 9.punktā (<http://likumi.lv/doc.php?id=85432>)

Kāda dokumentācija jāiesniedz?

Uzziņas par kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām saņemšanai:

- Darbu (*ieceres*) dokumentācija
- Esošās situācijas fiksācija (foto, uzmērījumi, citi fiksācijas materiāli)
- Īpašuma tiesību apliecinājošu dokumentu kopijas (ja nav reģistrēts Zemesgrāmatā)
- Pilnvarojumu apliecinājoši dokumenti
- Zemes gabala robežu plāns (ja attiecināms)
- Inventarizācijas lietas kopija (ja attiecināms)
- Būvatļauja (ja attiecināms)

Atļaujas saņemšanai:

- Būvniecības ieceres dokumentācija
- Kultūrvēsturiskā inventarizācija vai izpēte (ja attiecināms*)
- Īpašuma tiesību apliecinājošu dokumentu kopijas (ja nav reģistrēts Zemesgrāmatā)
- Pilnvarojumu apliecinājoši dokumenti
- Būvatļauja (ja attiecināms)
- Tehniskās apsekošanas atzinums (ja attiecināms)

Atļaujas izsniegšanai nepieciešamā informācija: darbu galvenais uzņēmējs, uzņēmēja norīkots darbu vadītājs (*izpildītājs*)**, īpašnieka (valdītāja) norīkots atbildīgais par darbu uzraudzību**, darbu izpildes termiņš.

* Pirms kultūras pieminekļa restaurācijas vai rekonstrukcijas projekta izstrādes veic kultūrvēsturisko inventarizāciju (vizuāli izpētot objektu un veicot fotofiksāciju, iegūst informāciju par pieminekļa vēsturisko, zinātnisko un māksliniecisko vērtību, esošo un

saglabājamo kultūrvēsturiski nozīmīgo detaļu aprakstu un apjomu) vai kultūrvēsturisko izpēti (apkopo vēsturisko informāciju, ieskaitot fotofiksācijas materiālus, un izpēta kultūras pieminekļa struktūru, lai iegūtu zinātnisku informāciju par pieminekli).

** Nepieciešams, ja objekts ir valsts aizsargājams piemineklis (izņemot pilsēt būvniecības pieminekļa daļu) un/vai nepieciešamība darbiem piesaistīt kompetentu speciālistu norādīta iepriekšējos pārvaldes lēmumos).

Kādā formātā jāiesniedz?

Uzziņai - pēc iespējas skaidrāku būvniecības ieceres izklāstu un esošās situācijas fiksāciju, kultūras pieminekļa aizsardzības zonā - raksturojot iecerēto darbu ietekmi uz kultūras pieminekli. Dokumentāciju aicinām iesiet, esošās situācijas raksturojumam pievienojot krāsainu un anotētu fotomateriālu. Ja veikta kultūrvēsturiskā inventarizācija vai izpēte, aicinām to pievienot dokumentācijai.

Atļaujai - darbu aprakstu vai būvniecības dokumentāciju, kas noformēta atbilstoši Ministru kabineta 19.08.2014 noteikumu Nr.500 "Vispārīgie būvnoteikumi" prasībām.

Pārvalde lūdz gatavot profesionālu kultūras pieminekļu pārveidojumu dokumentāciju, sniedzot pārlicinošu apzināšanas un izpētes informāciju, esošā stāvokļa dokumentēšanu, skaidri grafiski un tekstā atspoguļotām izmaiņām, pamatojumu, restaurācijas un konservācijas programmām un metodēm, lietojamiem materiāliem un tehnoloģijām. Ja paredzēta kādu vērtīgu elementu demontāža, skaidri norādīt pamatojumu, paredzēt atgūstamo materiālu uzskaiti, glabāšanu un jaunu izmantošanu.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumu Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” 55.punktu Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde patur vienu būvprojekta (iesniegtās dokumentācijas) eksemplāru.

Iesnieguma formas pieejamas www.nkmp.gov.lv

Kur jāiesniedz?

Uz vietas - Pārvaldes, Klientu apkalpošanas centrā Rīgā, Pils ielā 20

Pa pastu - Nacionālā kultūras mantojuma pārvalde, Mazā Pils iela 19, Rīga LV 1050

Elektroniski ar drošu elektronisko parakstu parakstītus iesniegumus - pasts@mantojums.lv

Pārvaldes reģionālajās nodaļās Cēsīs, Kuldīgā, Rēzeknē (rēķinoties ar papildu laiku līdz 1 mēnesim, kas nepieciešams, lai reģionālā nodaļa nogādātu dokumentāciju Rīgā).

Elektronisko būvprojektu iesniegšana Pārvaldē

Formāts: portatīvā dokumenta (PDF) formātā vai portatīvā dokumenta formātā ilglaicīgai glabāšanai (PDF/A). Elektroniskā dokumenta nosūtīšanai vai saglabāšanai elektronisko datu nesējos var izmantot EDOC formāta pakotni.

Iesniegšana: uz elektronisko pastu pasts@mantojums.lv:

- pievienojot elektroniskā būvprojekta datni, kas nepārsniedz 50 MB (megabaitus);
- iesniegumā norādot lejupielādes adresi no publiskas interneta vietnes.

Būvprojektam jābūt parakstītam ar drošu elektronisko parakstu no izstrādātāju puses. Iesniegumam un būvprojektam jābūt diviem atsevišķiem dokumentiem, kas parakstīti ar drošu elektronisko parakstu. Dokumentu izstrādāšanas un noformēšanas jomu regulējošajos normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi par dokumenta cauršūšanu vai caurauklošanu elektroniskajam dokumentam nodrošina, cauršūjamus vai caurauklojamus dokumentus parakstot kopā kā vienu datni.

Ja iesniegtais būvprojekts no Pārvaldes puses tiek akceptēts ar drošu elektronisko parakstu, saskaņojuma spiedogi netiek pārnesti uz papīra formātu (iesniedzēja papildus iesniegtām ģenerālplāna lapām u.c.)

Kā būvniecības iecere tiek vērtēta?

Būvniecības ieceres kultūras pieminekļos, to teritorijās vai aizsardzības zonās tiek vērtētas pēc sekojošiem kritērijiem:

- 1 Vai iesniegtā dokumentācija pietiekoši skaidri un profesionāli atspoguļo paredzamos darbus, vai veikta pietiekoša iepriekšējā izpēte un dokumentēšana, vai dokumentācija noformēta atbilstoši noteiktajām prasībām. Vai dokumentācija iesniegta pietiekošā apjomā.
- 2 Vai izskatāmā objekta vai teritorijas pārveidošanas pasākumos tiek ievēroti likumi un normatīvie akti kultūras pieminekļu aizsardzībā.
- 3 Vai paredzamo darbu rezultātā tiek saglabātas kultūrvēsturiskās vērtības.
- 4 Vai paredzamie darbi atbilst vispārējai kultūras mantojuma saglabāšanas un attīstības politikai konkrētajā vietā (programmas, plānojumi utt.).
- 5 Vai paredzamo darbu metodes un paņēmieni atbilst Latvijas un starptautiskai kultūras mantojuma saglabāšanas filosofijai un praksei (pamatprincipiem).
- 6 Ja paredzami kultūrvēsturisko vērtību zaudējumi, vai tā ir vienīgā iespēja, kā nodrošināt objekta vai teritorijas attīstību un vai pārveidojumu rezultātā nepazeminās objekta vai teritorijas kultūrvēsturiskā vērtība (vai ieguvumi ir lielāki par zaudējumiem).
- 7 Vai paredzamos darbus jau akceptējusi kāda kultūras mantojuma institūcija.

Kas vērtē būvniecības ieceres?

Pārvaldē iesniegto būvniecības ieceres dokumentāciju vērtē kultūras mantojuma speciālisti un eksperti - arhitekti, telpiskās attīstības plānotāji, mākslas vēsturnieki, restaurācijas speciālisti, arheologi, būvinženieri, un valsts galvenie inspektori. Izvērtēšanā iesaistītie ir tiesīga lūgt viedokli Pārvaldes ekspertu padomēm, kā arī citām konsultatīvām organizācijām kultūras mantojuma aizsardzības jomā, piemēram, Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomei.

Pārvaldes speciālisti būvniecības ieceru izvērtēšanas procesā iesniedzējiem sniedz konsultācijas, uz kurām ir iespēja iepriekš pierakstīties pa tālruni [67229272](tel:67229272) vai elektroniski pasts@mantojums.lv

Konsultāciju laiki:

Pirmdienās 10.00-12.30

Trešdienās 14.00-16.00

Kādas atbildes Pārvalde sniedz?

Uzziņa par kultūras pieminekļu aizsardzības prasībām - atbilstoši Administratīvā procesa likuma 98. un 100.pantam noformēts dokuments, kurā ietver nolēmumu par konceptuālu atbalstu ieceres turpmākai virzībai, norādot kultūras pieminekļu aizsardzības prasības Inspekcijas atļaujas saņemšanai.

Atļauja - atbilstoši Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumu Nr.474 "Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti,

aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu" 52. un 53.punktam un 3. un 4.pielikumam noformēts Inspekcijas administratīvais akts, kas atļauj darbus kultūras pieminekli un tā teritorijā, un spiedogs būvniecības ieceres dokumentācijā (ja attiecināms).

Saskaņojums par atbilstību kultūras pieminekļu prasībām (spiedoga formā) - RVC AZ, kultūras pieminekļa aizsardzības zonā, būvniecības ieceres izmaiņu gadījumā, ja iecere nerisina valsts aizsargājamu kultūras pieminekli vai neparedz būtiskas izmaiņas apjomos un ārējā veidolā kultūras pieminekļa teritorijā.

Kā saņemama Pārvaldes atbilde?

Pārvaldes atļauja saņemama personīgi Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Klientu apkalpošanas centrā Rīgā, Pils ielā 20 vai elektroniski parakstīta uz iesniegumā norādīto e-pasta adresi.

Korespondence saņemama:

Nacionālās kultūras mantojuma pārvaldes Klientu apkalpošanas centrā.

Pa pastu uz norādīto korespondences adresi

Gala lēmums elektroniski parakstīts uz iesniegumā norādīto e-pasta adresi.

Pārsūdzības iespējas

Pieņemtie gala lēmumi (administratīvie akti) stājas spēkā tā paziņošanas brīdī un ir apstrīdami viena mēneša laikā Pārvaldes vadītājam.

Pārvalde lūdz kultūras pieminekļu īpašniekus un apsaimniekotājus, kā arī projektētājus un darbu veicējus atbildīgi izturēties pret Latvijas kultūras mantojumu - to izzināt, pētīt, savlaicīgi un secīgi kopt. Ja nepieciešami pārveidojumi un jauna attīstība, izprast objekta un vides vērtības, saglabāt to oriģinālo substanci, autentiskumu, vides kultūrvēsturiskās vērtības un kultūras mantojuma kopuma radīto noskaņu.

Cerot uz kultūras mantojuma vērtības izpratni, sadarbību un līdzdalību Latvijas kultūras pieminekļu aizsardzības darbā!

<https://www.nkmp.gov.lv/lv/buvniecibas-dokumentacijas-saskanosana-0>